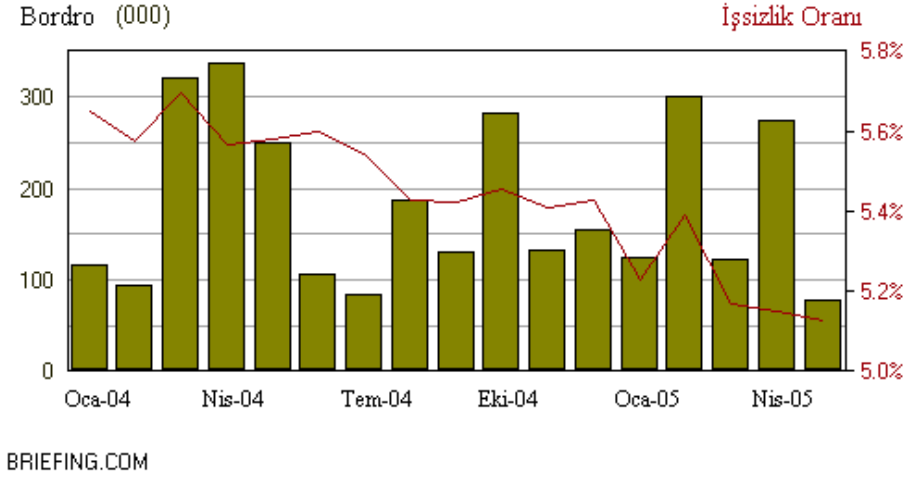

DIŞ EKONOMİK HABERLER

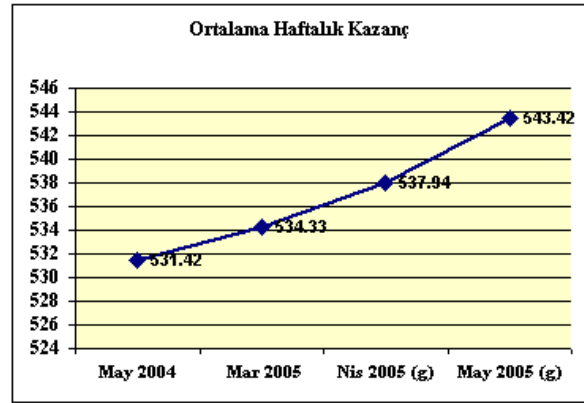
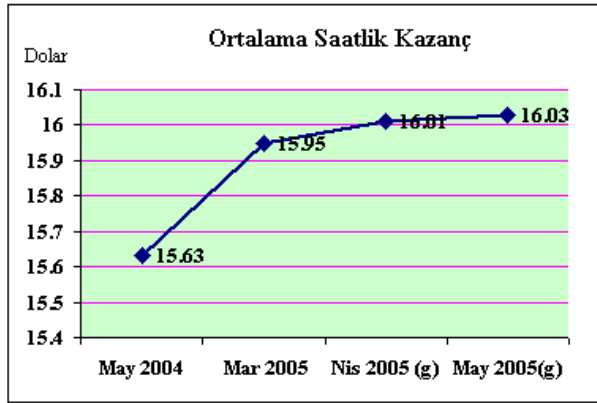
- ✓ ABD’de İstihdam Artışı Sürüyor
- ✓ Almanya: Nisan İstihdam Verileri
- ✓ Avrupa Merkez Bankası Faiz Oranlarını Yine Değiştirmede.
- ✓ Şirketçi Ticaret Zayıf Doların Dış Ticaret Üzerindeki Etkilerini Bastırıyor
- ✓ İngiltere’den Referandumu Erteleme Planı
- ✓ Almanya’da Büyük İstihdam Reformu
- ✓ Tahvil Piyasalarının Kötümser Bakış Açıları Doğruluyor
- ✓ İslami Tahvillere Talep Artıyor
- ✓ Yeni Finansal Raporlama Kuralları Sıkıntı Yaratıyor
- ✓ Amerika ile AB’nin Havacılık Teşvikleri Anlaşmazlığı Küresel Ticaretle İlgili Endişelere Neden Oluyor
- ✓ Arthur Andersen’le İlgili Mahkeme Kararı Bozuldu
- ✓ İngiltere’de Citigroup’a Ceza Hazırlığı
- ✓ Avrupa Anayasası Yaralandı Ama Ölmedi
- ✓ Fransa Referandumundan Ekonomik Reformlara
- ✓ Fransa’nın Kararı Avrupa’nın Abartıldığını Gösteriyor
- ✓ Blair ve Chirac Avrupa’nın Geleceği İçin Mücadeleye Giriyor

ABD'de İstihdam Artışı Sürüyor

Toplam istihdam edilen kişi sayısı 376.000 kişi artışla 141.5 milyon olarak açıklandı. Toplam işgücü de benzer şekilde 360.000 kişi artarak yaklaşık 149.1 milyona ulaştı. Hanehalkı anketi verilerine göre Mayıs ayında işsizlik oranı ise ufak bir düşüşle yüzde 5.1'e gerilerken, işsiz sayısı 7.6 milyon olarak tespit edildi.

İşletme anketi verilerine göre tarım dışı istihdam edilen kişi sayısı Mayıs ayında önceki aydakinden düşük miktarda olmakla birlikte 78.000 kişi arttı. Bu rakamın içinde 26.000 kişilik artışla sağlık hizmetleri, 20.000 kişilik artışla da inşaat sektörü önde geliyor.

Hesaplamalara göre ortalama saatlik kazanç ile ortalama haftalık kazanç da yükselmeye devam ediyor.

www.bls.gov, www.briefing.com.

Almanya: Nisan İstihdam Verileri

Almanya Federal İstatistik Bürosu'nun açıklamalarına göre Nisan ayında istihdam edilen kişi sayısı Mart ayına göre 140 bin kişi artarak 38 milyon 760 bin kişi oldu. Elverişsiz hava koşullarının sona ermesinin yanında küçük iş imkanlarının artmasından kaynaklanan Nisan ayı istihdam artışı son beş yılın ortalamasının üzerinde gerçekleşti. İstihdam edilen kişi sayısının 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranı olan istihdam oranı ise bir önceki aya göre yüzde 0.3 artarak yüzde 68 oldu.

Nisan ayında toplam işsiz sayısı 30 bin kişi artışla 4 milyon 330 bin kişi olurken işsizlik oranı da bir önceki aya göre yüzde 0.1 artarak yüzde 10.1'e yükseldi. Kadınlardaki işsizlik oranı yüzde 10.3 olurken erkeklerdeki işsizlik oranı yüzde 9.8'e geriledi. 25 yaşın altındaki işsizlik oranı yüzde 17.3 gibi yüksek seviyesini korurken, 25 yaşın üstündeki işsizlik oranı yüzde 9 ile bir önceki aya göre değişmedi.

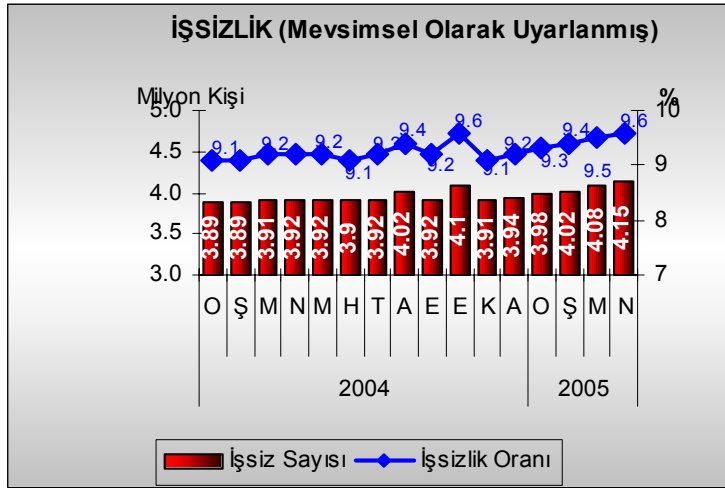
Doğu Almanya'daki işsizlik oranı Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 0.3 artışla yüzde 15 oldu. Batı Almanya'da ise yüzde 0.1 azalış kaydeden işsizlik oranı yüzde 8.7 ile Doğu Almanya'ya göre daha düşük gerçekleşti.

İşgücü Durumu(2005)

	Milyon Kişi		Değişme (%)
	Nisan	Mart	
İşgücü	43.09	42.92	0.4
İstihdam edilen	38.76	38.62	0.4
İşsiz Sayısı	4.33	4.30	0.7
İstihdam Oranı	68.0	67.7	0.3
İşsizlik Oranı(1)			
Toplam	10.1	10.0	0.1
Erkek	9.8	9.9	-0.1
Kadın	10.3	10.2	0.1
25 Yaşın Altı	17.3	17.2	0.1
25 Yaş ve Üzeri	9.0	9.0	0.0
Batı Almanya	8.7	8.8	-0.1
Doğu Almanya (Berlin Dahil)	15.0	14.7	0.3
İşsizlik Oranı(2)	9.6	9.5	0.1

(1) Orijinal Seri

(2) Mevsimsel olarak Uyarlanmış

Nisan ayında işsizlikte kaydedilen artışın önemli bir bölümü olağan mevsimsel değişimlerden kaynaklandı. Mevsimsel olarak uyarlanmış işsizlik oranındaki artış yüzde 9.6 olurken mevsimsel olarak uyarlanmış toplam işsiz sayısı da 70 bin kişi artışla 4 milyon 150 bin kişi oldu.

www.destatis.de, 31 Mayıs

Avrupa Merkez Bankası Faiz Oranlarını Yine Değiştirmede

Avrupa Merkez Bankası (AMB) Perşembe günü Frankfurt'ta yaptığı toplantıda yüzde 2 olan kısa dönem faiz oranlarını birbirini izleyen 24'üncü ayda da değiştirmede. Toplantının ardından AMB Başkanı Jean-Claude Trichet ve Başkan Yardımcısı Lucas Papademos tarafından yapılan açıklamada, Euro Bölgesinde orta vadede enflasyonist baskıların kontrol altında tutulacağı tahmin edildiği, dolayısıyla faiz oranlarının değiştirilmediği belirtildi.

Açıklamada Trichet, aşırı düşük düzeydeki faiz oranlarının halihazırda sadece ılımlı bir canlanma gösteren Euro Bölgesindeki ekonomik büyümeyi desteklemeye devam ettiğini belirterek fiyat istikrarına yönelik yukarı yönlü risklere karşı dikkatli olacaklarını söyledi.

Eurostat'ın tahminlerine göre, 2005 yılının ilk çeyreğinde GSYİH artışının yüzde 0.5 ile bir önceki çeyrekteki yüzde 0.2 olan artışın üzerinde gerçekleştiğini ifade eden Trichet, Euro Bölgesi büyümesinin yüksek petrol fiyatlarından etkilendiğini, iç taleple ilgili son verilere ilaveten Fransa ve Hollanda'nın AB Anayasasını reddetmelerinin de zayıf ekonomik görünümdeki belirsizliği artırdığını ifade etti.

Trichet, son veriler ışığında 2005 ve 2006 yılları büyüme tahminlerini aşağı çektiklerini, büyüme hızının 2005 yılı için yüzde 1.1 ile yüzde 1.7, 2006 yılı için ise yüzde 1.5 ile yüzde 2.5 arasında olacağını tahmin ettiklerini söyleyerek, reel ekonomik büyümenin ilerdeki dönemlerde kademeli olarak artacağına inandıklarını, ancak **yüksek petrol fiyatları ve küresel dengesizliklerin ekonomik büyüme tahminleri üzerinde aşağı yönlü risk oluşturduğunu** belirtti.

Mayıs ayında yüzde 2 olan yıllık enflasyonun Nisan ayına göre 0.1 puan gerilediğini ve muhtemelen gelecek aylarda da bu seviyede kalacağını, enerji fiyatlarının fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturduğunu, ancak enflasyonist baskıların kontrol altında tutulduğunu ifade etti.

Euro Bölgesi büyüme beklentileri ile ilgili kötümser değerlendirmeler ve Trichet'in Avrupalıların harcama alışkanlıklarını değiştirmeleri yönündeki uyarıları AMB "faiz indirimi ihtimaline sıcak bakıyor" şeklinde yorumlara yol açtı.

Trichet ise, AMB Yönetim Kurulunun faizlerin mevcut düzeyinin fiyat istikrarının sağlanması açısından uygun olduğuna inandığını söyleyerek "size faiz indirimine hazırlanma gibi yorumlanacak herhangi bir şey söyleyemiyorum" diye ilave yaptı. Ancak, bu, analistler arasında faiz indirimi ihtimalinin en azından tartışıldığı izlenimini bıraktı. Bazı analistlere göre ise AMB hala faiz indirimine sıcak bakmıyor. Trichet, faizlerde bir indirimin enflasyonist beklentileri artıracığına ve daha yüksek piyasa borçlanma maliyetine yol açacağına inanıyor.

www.ecb.int, Financial Times, 2-3 Haziran

Şirketçi Ticaret Zayıf Doların Dış Ticaret Üzerindeki Etkilerini Bastırıyor

Amerikan dolarının değeri düşük seyrettiği halde ülkenin dış ticaret açığında beklenen iyileşme sağlanamadı. Bunun nedeni olarak çok ululu şirketlerin yurtdışındaki şube ve bölümleri ile yaptıkları ticaret gösteriliyor.

Geçtiğimiz yıl Amerikan **mal ticaretinin yüzde 42'si** (950 milyar dolar) aynı şirketlerin kolları arasında gerçekleşti. ABD'nin İrlanda'dan ithalatının yaklaşık yüzde 90'ı, Singapur'dan ithalatının yüzde 74.6'sı, Almanya'dan ithalatının yüzde 62.1'i ve Meksika'dan ithalatının yüzde 61.1'i bu tür bir ticaretten oluşuyor.

Bank of America küresel refah ve yatırım piyasa stratejisti Joseph Quinlan, ticaretin bu kadar önemli bir kısmının bu tür şirketler arasında olmasının itici gücünün döviz kurlarındaki değişim değil ABD'deki talep olduğunu ifade ediyor.

Amerika'nın ticaret açığını etkileyen faktörler arasında doların değerine bağlı olmaksızın diğer ülkelerdeki zayıf talep de sayılıyor.

Ekonomi teorisi, dolar değer kaybettikçe ticaret açığının, döviz kurunun aşağıya doğru hareket etmeye başlamasından itibaren yaklaşık onsekiz ay sonra ABD lehine değişmeye başlamasını öngörür. Ancak doların değer kaybetmeye başlamasının üzerinden üç yıldan fazla zaman geçmesine rağmen ticaret üzerinde beklenen etki görülmedi.

Amerikan dış ticaretinde bağlantılı taraflar arasındaki ticaretin giderek artan kısmı Çin gibi gelişmekte olan ülkelerden kaynaklanıyor. Çin, hızla değer kaybeden dolara rağmen maliyet avantajından faydalanıyor.

Merkezi Washington'da bulunan Uluslararası Ekonomi Enstitüsünden ekonomist Gary Hufbauer, teoride, dünya çapında fabrikaları olan şirketlerin nerede üretim yapmanın daha ucuz olabileceğini ve nerede piyasaların güçlü olduğunu daha erken fark edebilmeleri nedeniyle değişen döviz kurlarına daha kolay karşılık vermesi gerektiğini, ancak pratikte durumun böyle olmadığını ileri sürüyor.

Bunun bir nedeni, ABD gibi birçok rakibin bulunduğu büyük piyasalarda ürün ithal eden firmaların son döviz kuru hareketlerinden etkilenmeyen yerel üreticilerle rekabet olması olarak gösteriliyor. Bunun sonucunda da ithalat yapan şirketler, piyasa paylarını kaybetmemek için doların değer kaybını dengelemek amacıyla fiyatları artırma yoluna gidemiyorlar. Bu da, değeri düşen paranın ithalatın dizginlemesini sağlayacağı temel mekanizmalardan birinin kısa devre olmasına yol açıyor.

Ayrıca yüksek sabit maliyetleri olan otomobil, elektronik gibi sektörlerde üretim yapan firmalar giderek daha fazla ileri üretim teknolojisi ve maliyetli dağıtım sistemlerine bağlı oluyorlar. Bu nedenle de bu tür firmalar üretim yerlerini dünya çapında seçmeye ve fiyatları döviz oranları değil piyasaların rekabet koşullarına göre belirlemeye daha fazla meyilli oluyorlar. Bu firmalara örnek olarak Amerika'nın en büyük ihracatçılarından biri olan Caterpillar Inc. gösteriliyor.

Öte yandan zayıf doların ticaret dengesine beklenen olumlu etkiyi göstermemesinin tek nedeninin küreselleşen üretim olmadığına inananlar da mevcut. Ekonomik tahminler yapan Global Insight firması baş ekonomisti Nariman Behvaresh, zayıf doların ticaret dengesinde olumlu etki gösterememesinin ABD'nin temel ticaret ortaklarında ekonominin zayıflığı gibi daha ikna edici nedenlerinin olduğunu ileri sürüyor.

The Wall Street Journal, 31 Mayıs, Sayfa: 1,6

İngiltere'den Referandumu Erteleme Planı

31 Mayıs 2005 tarihli Financial Times gazetesinde yer alan bir haberde, 29 Mayıs'ta Fransız halkının AB anayasasını reddetmesinin ardından 1 Haziran tarihinde Hollanda'da yapılacak AB anayasası referandumundan da hayır oyu çıkarsa İngiltere'nin anayasanın onaylanmasını askıya alabileceği ileri sürülüyor. 1 Haziran 2005 tarihinde beklenen gerçekleşti ve Hollanda'dan da Anayasaya "hayır" oyu çıktı. Financial Times'ın haberine göre Anayasanın uygulanıp uygulanmayacağı açıklık kazanana kadar diğer bir deyişle Fransa ve Hollanda fikirlerini değiştirene kadar İngiltere'de anayasanın referanduma sunulması askıda kalacak.

İngiltere Başbakanı Tony Blair, AB'nin iki kurucu üyesinin hayır oyu kullanması durumunda Britanyalı seçmenleri anayasayı desteklemeleri konusunda ikna etmenin imkansız hale gelmesinden korkuyor.

Avrupa bütünlüğünde bozulma ve siyasi çatışma, ekonomik reformlar ve Türkiye'nin AB'ye katılımı gibi konulardan endişe duyan İngiltere ve İrlanda, anayasa referandumlarını ertelemeyi planlıyor. Bu durumda anayasayı tekrar hayata geçirme sorumluluğu Hollanda'ya ve yüzde 55 oyla anayasayı reddeden Fransa'ya bırakılıyor (Hollanda da yüzde 61.5 ile

Anayasayı reddetti). Sonuç olarak Avrupa Birliği, Birliğin yasalarını modernize edip dünya çapında varlığını güçlendirme amacıyla hazırlanan anayasanın geleceği ile ilgili şüphelerle ve belirsizlik dönemiyle karşı karşıya kalıyor. Brüksel'deki diplomatlar, Fransa'nın yakın gelecekte en azından 2007 başkanlık seçimlerinden önce tekrar referanduma gitmeyeceğini düşünüyor. Fransa'nın tekrar referanduma gitmemesi AB'nin eski yasalara göre yürütülmesi anlamına geliyor.

Hayır oyununun yarattığı şok etkilerinin dinmesini ve Fransa'nın kararını değiştirmesini isteyen Avrupalı liderler, 16-17 Haziran tarihlerinde AB Brüksel zirvesinde bundan sonra ne yapacaklarına karar verecek.

Avrupa Merkez Bankası Başkanı Jean-Claude Trichet, euroya olan güvenin korunacağını ve piyasada istikrarın sağlanacağını kaydediyor. Ancak euro, dolar karşısında 0.71 cent değer kaybederek 1.2469 dolardan işlem görmeye başladı.

Anayasanın onaylanmaya devam edeceğini belirten Avrupalı liderler, güven ortamını sağlamaya çalışıyor. Ancak üst düzey İngiliz yetkililer, Fransa ve Hollanda'nın hayır oylarının "anayasayı öldüreceğine" inanıyor.

İrlanda, Danimarka ve Polonya gibi referanduma gitmeyi planlayan ülkelerin de protestolara rağmen oylamaları erteleyebilecekleri düşünülüyor.

Avrupa anayasası ile ilgili bundan sonra olabilecekler hakkında çeşitli senaryolar var. Bunlardan biri 16-17 Haziran tarihlerinde yapılacak olan zirvede Avrupalı liderlerin Fransa ve Hollanda'nın "hayır"larının anayasanın reddi için yeterli olduğuna ve eski anlaşmaların devamına karar vermesi. Ancak Brüksel, bu ihtimalin gerçekleşeceğine inanmıyor.

Bir diğer ihtimal belirsizliğin sürmesi yönünde. Buna göre Avrupalı liderler Fransa'nın ileri bir tarihte fikrini değiştireceği umuduyla oylama sürecine devam edecekler. İngiltere ve İrlanda referandumlarını erteleyecek. Anlaşma, en erken 2008'de yürürlüğe girecek ya da hiç girmeyecek.

Üçüncü ihtimal Birliğin anayasa anlaşmasının yeni oylama sistemi ve AB Dışişleri Bakanı gibi belli maddelerini mini bir hükümetler arası konferansla kabul etmesi. Ancak bu ihtimalin de seçmenlerin fikrini gözardı etmesi nedeniyle siyasi olarak gerçekleşmesi zor görünüyor.

Son ihtimal ise Fransa'da 2007 yılında yapılacak seçimlerde Chirac'ın yerini alacak olan yeni Devlet Başkanının ikinci referandumda "evet" çıkmasını sağlamayı başarması yönündeki iyimser görüş. Böylece Fransa kendini Avrupa'nın ileri görüşlü lideri konumuna getirecek. İngiltere ve diğer ülkeler referandumu tamamlayacak ve Anayasa yürürlüğe girecek.

Financial Times, 31 Mayıs, Syf:1

Almanya'da Büyük İstihdam İstihdam Reformu

Almanya Federal Cumhuriyeti'nde Merkezi İş ve İşçi Bulma Kurumu, uzun vadeli işsizlik sorunlarına köklü çözümler sunuyor. Savaş sonrası dönemde Almanya'nın en önemli kamu sektörü reform projelerinden biri olan federal istihdam hizmeti, kurallara bağlı bürokrasiden ve işsizlik sigortası ödemelerindeki rolünden uzaklaşıp işsizlere iş imkanı sağlayacak daha gelişmiş bir kurum haline dönüşmeyi amaçlıyor. Bölgede 38.000

kişiyeye iş bulma konusunda yardım etme görevine ek olarak binlerce işsizede yardım ödemesi yapan, bilgisayar sorunlarına çözüm bulan, merkezini yeni sahalara taşıyan, yüzlerce sayıda yeni personeli eğiten İş ve İşçi Bulma Kurumu, Almanya’da kamu hizmetlerinde daha önce görülmemiş kökten değişikliğe örnek olarak gösteriliyor.

2002 yılında istihdam istatistiklerinde yaşanan skandalın ardından başlatılan istihdam reformları, bir yılı aşkın süredir işsiz olan kişilerin hedef alınması ve 330 tane yeni istihdam merkezinin açılmasıyla bu yıl en önemli aşamasını kaydediyor. Bu merkezler, bir yıldan fazla bir süredir işsiz olan kişilere iş imkanı sağlamayı hedefliyor. Almanya’nın sonbaharda yapılacak erken seçimlerinde, 4.8 milyon kişiyeye ulaşan işsizlik rakamı, en önemli konu olacak ve istihdam hizmetleri konusundaki reformlara dikkat çekilecek.

Almanya’nın yeni istihdam merkezlerinde iş arayanlarla birebir görüşmeler için daha fazla zaman verilirken bekleme sürelerini azaltmak ve iş arayanları ilgili danışmanlara yönlendirmek için kayıt kabul odaları düzenleniyor. Yeni açılacak arama merkezleri, işsizlik bürolarına bizzat başvurma gereğini aza indirmek amacıyla telefonla bilgi alınmasını kolaylaştırıyor. İstihdam merkezlerinde, istihdam hizmetinin fonksiyonları, yerel yönetimin sosyal hizmetler bölümleriyle birleştiriliyor. Ancak yerel yönetimlerce yapılan sosyal destek ödemelerini de içeren bu değişiklik, federal hizmet servisi ve yerel yönetimler arasındaki deneyim ve uzmanlık farkından doğan en zor sorunlardan biri haline geldi. İstihdam merkezi büyük çapta işsizliğe odaklanırken yerel yönetimler iskan, uyuşturucu bağımlılığı ve aile içi suçlar gibi konularla ilgileniyor.

İngiltere ve Almanya’da kamu istihdam reformları arasında önemli benzerlikler bulunuyor. Her iki ülkede de işsizlere hizmet veren tek bir merkez (istihdam merkezleri) oluşturuldu. İki ülke uygulamasından çıkarılan derslerden bazıları şunlar:

- İstihdam merkezlerinin yeniden yapılandırılması uzun vadeli bir proje olarak görülmeli;
- İstihdam merkezleri oluşturmak için farklı kurumların birleştirilmesi sırasında dikkatli olunmalı ve personelin bu durumdan rahatsızlık hissetmemesi sağlanmalı;
- İşsizler aktif olarak iş aramaya zorlanmalı ve buna uyulmaması durumunda yaptırımlar uygulanmalı;
- Fiziksel çevre tekrar dizayn edilmeli. Bu hedef İngiltere’de gerçekleştirilmiş olmakla birlikte Almanya’da henüz ilk aşamalarında.

İstihdam reformu büyük sorunlarla karşılaşsa da ülkenin çöküntü yaşayan ekonomisini daha esnek iş piyasasına dönüştürme anlamında büyük önem taşıyor.

Financial Times,2 Haziran,Syf:8

Tahvil Piyasalarının Kötümser Bakış Açıları Doğruluyor

Uzun vadeli faiz oranlarının düşüşü, tahvil piyasalarının kötümser bakış açılarını doğrularken merkez bankalarını şaşırtıyor. ABD, euro alanı ve Asya devlet tahvil getirilerinde yaşanan düşüş, dünya çapında konut fiyatlarında yükselişe neden oluyor. Uzun vadeli faiz oranları, sermaye talebi (yatırım) ve arzı (tasarruf) arasında denge sağlayan bir mekanizma olduğundan faiz oranlarındaki düşüş iş dünyasındaki yatırımları da azaltıyor.

ABD'nin 10 yıllık Hazine tahvil getirileri, yüzde 4'ten yüzde 3.9'a düşerek Mart 2004'ten bu yana elde edilen en düşük seviyelere indi.

Öte yandan ekonomik büyümenin yavaşlamasından dolayı Avrupa Merkez Bankasının faiz oranlarını düşürmek zorunda kalacağı beklentisi euro alanında da tahvil getirilerinin azalmasına yol açıyor. Japonya'da deflasyon sürerken tahvil getirileri yaklaşık olarak yüzde 1 civarında. İngiltere ve Avustralya gibi ekonomilerinde hareketlenme yaşanan ülkelerde de tahvil getirileri düşüyor.

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat), Euro alanı ekonomisinin geçtiğimiz yılın dördüncü çeyreğinden bu yılın ilk çeyreğine kadar geçen sürede yıllıklandırılmamış bazda yüzde 0.5 oranında büyüme kaydederken yatırım harcamalarının yüzde 0.7 oranında azaldığını kaydetti. Brezilya ve Avustralya'da da yılın ilk çeyreğinde bu ülkelerin mallarına talepteki güçlü artışa rağmen düşük sayılabilecek bir sermaye harcamasından bahsediliyor.

ABD iş dünyasının, yatırım harcamalarını, sahip olduğu nakit miktarında ya da bunun altında tutmaya çalışması ve borç piyasalarından kredi çekmemesi nedeniyle uzun vadeli faiz oranlarındaki düşüklüğü koruyor. Dow Chemical Co., bu yıl 1.5 milyar dolar olan sermaye harcamasının geçen yıla oranla biraz artacağını, ancak 2002'de harcanan 1.62 milyar doların altında olacağını kaydediyor.

İş dünyasında yatırımların düşük seyretmesi nedeniyle düşük kalan uzun vadeli faiz oranları, dünya genelinde konut yatırımlarını artırırken ABD, İngiltere, Avrupa ve hatta Çin'de konut fiyatlarının istikrarsızlığının ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemesinden endişe ediliyor.

ABD'de ortalama konut fiyatı, 2005'in ilk döneminde yüzde 2.2 oranında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 oranında arttı. Avrupa Merkez Bankası (ECB), düşük faiz oranlarının İspanya ve Fransa gibi bazı ülkelerde konut fiyatlarında aşırı artışlara yol açabileceği uyarısında bulunuyor. Geçen yıl Fransız konut fiyatları yüzde 16'dan daha fazla arttı ve 1998'den bu güne kadar yaşanan artış yüzde 71'den daha yüksek.

AMB rakamları, Euro alanında ipotek kredilerinin yıllık yüzde 10 oranında arttığını gösteriyor. AMB yetkilileri, faiz oranlarını artırmak istese de ekonomik büyümenin daha sıkı para politikalarıyla başa çıkamayacak kadar güçsüz olması işlerini zorlaştırıyor.

Fed'in faiz oranlarında artış eğiliminin sonuna geldiğini ifade eden Dallas Merkez Bankası Başkanı Richard Fischer, ekonomiden çok enflasyon için kaygılandığını; ekonominin güçlü, ancak enflasyonun hala bir tehdit olduğunu kaydediyor. Şubat'tan bu yana ilk defa yüzde 4'ün altına düşen on yıllık Hazine tahvil getirisi, Fisher'ın bu sözleri üzerine daha da düşerek yüzde 3.9'a kadar indi.

Financial Times,2 Haziran, Syf:1,8

İslami Tahvillere Talep Artıyor

Orta Doğu'daki ekonomik gelişmeye yeni bir borçlanma aracı olan İslami tahvillere yönelik uluslararası talep artışı eşlik ediyor. İslami tahvillerin basımı hızla artarken bunları basan şirket ve hükümetlerin de çeşitlendiği görülüyor. Bir zamanlar Orta Doğu'daki şirket ve hükümetlerin yerel yatırımcılardan borçlanmak için

kullandığı ve Sukuk olarak adlandırılan bu tahviller, artık Avrupa başta olmak üzere diğer ülkelerde de ihraç edilmeye başlandı.

Orta Doğu'da yerel yatırımcılardan sermaye sağlamak amacıyla kullanılan tahvil basma yöntemi uluslararası düzeyde talep görüyor. Avrupalı ve Asyalı ülkelerin Şeriat kanununa uygun tahvillerin basımını kolaylaştıracak değişiklikler yapması, küresel çapta İslami tahvil basanların sayısını artırıyor. **Geçen yıl dünya genelinde 6.7 milyar dolarlık sukuk basıldı.** Bu yıl ise tahminen 5.7 milyar dolar değerine ulaşan tahvil basımının daha da artması bekleniyor. Avrupa ve Asya ülkelerinin şeriata uygun tahvillerin basımını kolaylaştıran düzenlemeler yapmaya başlaması ile bu borçlanma aracının daha da yaygınlaşması bekleniyor.

İslami tahvillerin de normal tahviller gibi kuponları, vade tarihi ve getirisi var. Ancak İslam dinine göre faiz günah olduğundan sukukun; satış veya kira sözleşmesi gibi bir işleme dayanması gerekiyor. İslami bankacılıkta esas varlık bizzat faiz getiriyor. Bunun yerine varlık, tahvil basan kişi tarafından genellikle kendi kurduğu şirkete satılıyor ve daha sonra varlık aynı kişi tarafından kiralanıyor. Bu kira, faiz yerine yatırımcılara ödeniyor, böylece işlem varlıktan çok tahvili destekliyor. Vade döneminde tahvil satıcısı daha önceden anlaşılan fiyata varlığı tekrar satın alıyor ve yatırımcılara satış ilkelerine göre ödemeler yapıyor.

SEÇİLMİŞ İSLAMİ TAHVİLLER					
İhraç Eden Şirket/Ülke	Tarih	Tipi	S&P Derecesi		Tutar (Milyon Dolar)
Gold Sukuk Dmcc	May.05	Beş yıl	A		200
Birleşik Arap E.		vadeli ülke			
Pakistan Int'l.Sukuk Co.	Oca.05	Beş yıl	B +		600
Pakistan		vadeli ülke			
Sarawal Corporate Sukuk	Ara.04	Beş yıl	A -		350
Malezya		vadeli ülke			
Caravan Ltd.	Mar.04	Üç yıl	Derecesiz		32
İngiltere		Vadeli			
Bahrain Monetary Agency	Haz.04	Beş yıl	A -		250
Bahreyn		vadeli ülke			
Saxony-Anhalt	Haz.04	Beş yıl	AAA		125
Almanya		vadeli ülke			
Qatar Global Sukuk	Eyl.03	Yedi yıl	A +		700
Katar		vadeli ülke			

Sukuk da tahvillerin taşıdığı türden riskler taşıyor. Bu bağlamda, tahviller uzun vadeli olduğundan likidite düzeyi azalırken tahvil basan kişinin mali açıdan güvenilirliği de büyük önem taşıyor.

Sukuk'un en bilinen şekli **icare** olarak da bilinen kira. **Almanya'nın doğu eyaleti Saxony-Anhalt, geçtiğimiz yıl 100 milyon euro'luk beş yıl vadeli İslami tahvilleri icara sistemini kullanarak ihraç etti.**

Küresel anlamda İslami tahviller 2002'de Malezya'nın ilk küresel sukuku basmasıyla ortaya çıktı. O zamandan bu yana sukuk basanlar arasında, Malezya, Pakistan, Birleşik Krallık, Singapur, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerde gayrimenkul, havacılık, inşaat ve petrokimyasal şirketleri yer alıyor.

İslami bankaların ve kurumların sermayelerini kısa ve uzun vadeli kıymetli kağıtlara yatırmaları amacıyla hazırlanan sukuk yerel ve uluslararası yatırımcıların büyük ilgisini çekiyor. Malezya, Endonezya ve İngiltere'nin yanı sıra Körfez İşbirliği Ülkeleri de İslami fon

piyasasına katılıyor. Dubai’de Emirates Hava Yolları, gelecek ay 550 milyon dolar değerinde sukuk tahvilleri bastırarak. Aynı zamanda Avrupa, Asya ve Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerindeki kurumsal yatırımcılara yedi yıllık sukuk tahvilleri sunulacak.

Financial Times,30 Mayıs,Syf:1, 5

Yeni Finansal Raporlama Kuralları Sıkıntı Yaratıyor

Şirketler, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (UFRS) yeni kurallarına uyum sağlamaya çalışırken sermaye piyasaları sıkıntılı bir döneme giriyor. Yatırımcılar ve analistler, UFRS’ye göre hazırlanan ilk rakamları anlamaya çalışırken daha şeffaf ve karşılaştırılabilir hesaplara ulaşacaklar. Eski muhasebe sistemlerine bağlı anlaşmalar ve düzenlemeler böyle bir kolaylık içermediği için yeni sistemin değişim baskısı altında.

Ancak, yeni kurallar piyasalarda kar payı, kurumsal borçlanma ve vergi gibi üç temel konuda sıkıntıya yol açıyor. Şirket sonuçları üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı UFRS kuralları eleştiriliyor.

UFRS’nin getirdiği kurallar, üç ana soruna yol açıyor. İlk olarak, kar payı oranları. kreditorleri korumayı amaçlayan AB yasasına göre, şirketler sadece pozitif dağıtılabilir kaynakları varsa kar payı ödeyebilirler. Ancak, UFRS’ye göre maaş açıkları, hisse senedi opsiyon maliyetleri ve vadeli işlem portföyleri gibi gayri nakdi kalemler, ilk defa muhasebe kayıtlarına giriyor. Bazı şirketlerin kar payı ödemeleri engelleniyor. Bu durum, maaş fonlarında açıkları olan şirketleri büyük oranda etkileyebilir.

İkinci sıkıntı kurumsal borçlanma. Banka anlaşmaları ve şirketlerin kendi kuralları, bazı finansal oranların belirli sınırlar içinde kalmasını vurguluyor. Kurallar koyulurken hesaba katılmayan UFRS’nin yeni muhasebe kalemleri, bu oranları bozuyor ve bazı şirketleri borçlanma kurallarını ihlal etmeye zorluyor. UFRS kuralları net borçları kaldırarak bilançolarda uygulanacak güvenlik araçları ve anlaşmalarını geri getiriyor.

Üçüncüsü ise vergi sorunu. Vergi yetkilileri aynı rakamları kullanırsa şeffaflık artar, uyum kolaylaşır ve vergiden kaçınma zorlaşır. Ancak, sorun UFRS kurallarının vergi sistemine uymaması. İngiltere muhasebe standartları esnek olup kar ve zarar oranlarına odaklanırken UFRS kuralları ise kuralcı olup bilançoya önem veriyor. UFRS kuralları bazı vergi borcu hesaplamalarını zorlaştırıyor.

UFRS’nin yarattığı sorunlara geçici çözümler getiriliyor. Aslında, şirketler ana ve ek kaynaklar arasındaki rakamlarla oynayarak dağıtılabilir kaynaklarını artırabilir ve bankacılık anlaşmalarını yerel muhasebe standartlarına bağlayabilirler. İngiltere Gelir İdaresi (Inland Revenue), en kolay çözümün UFRS kurallarından kaçınmak olduğunu kaydediyor. Gelir idaresi, hedge fonları muhasebesindeki katı kurallardan kaçınmaya fırsat veren düzenlemeler getiriyor. Sermaye piyasaları ve diğer kullanıcılar, birlikte düzenlemeler yaparak şirket hesaplarına dayanan mali yapılar oluşturursa sorunlara büyük oranda çözüm bulunabilir.

Financial Times,2 Haziran, Syf: 9

Amerika ile AB’nin Havacılık Teşvikleri Anlaşmazlığı Küresel Ticaretle İlgili Endişelere Neden Oluyor

Amerika Birleşik Devletleri ile Çin arasındaki tekstil anlaşmazlığının ardından ABD ve Avrupa Birliği’nin havacılık teşviklerine ilişkin anlaşmazlıklarının tekrar

Dünya Ticaret Örgütü gündemine getirilmesinin küresel ticaret sistemine zarar vermesinden endişe duyuluyor.

ABD, geçtiğimiz günlerde Airbus'a sağladığı borç imkanı nedeniyle AB aleyhine dava açacağını açıklamıştı. Buna misilleme olarak Avrupa Birliği yetkilileri, ABD'nin Boeing şirketine sağladığı destekler nedeniyle Dünya Ticaret Örgütü nezdinde daha önce başlatmış olduğu girişimi tekrar gündeme getireceğini açıkladı.

ABD-Çin arasındaki tekstil anlaşmazlığının ardından Airbus-Boeing anlaşmazlığının tırmanması üzerine DTÖ yetkilileri ticaretin liberalizasyonuna yönelik Doha görüşmelerinin riske girdiğini ifade ettiler.

Ancak ABD ve Avrupa Birliği ise bu tür anlaşmazlıkların serbest ticarete yönelik küresel eğilime zarar vereceği iddialarını reddettiler. AB Ticaret Komiseri Peter Mandelson, Doha görüşmelerinin zaten tıkandığı bir dönemde iki firma arasındaki anlaşmazlığın gündemi bu kadar meşgul etmesinin yanlış olduğunu kaydetti.

Financial Times, 1 Haziran

Arthur Andersen'le İlgili Mahkeme Kararı Bozuldu

Amerikan Temyiz Mahkemesi, 2002 yılında Enron skandalı ile ilgili olarak şahitleri yönlendirmekten suçlu bulunan muhasebe devi Andersen ile ilgili mahkeme kararını jürinin hatalı bilgilendirilmesine dayanması nedeniyle bozdu. İş çevrelerinin memnuniyetle karşıladığı kararın, önceki kararlarla birlikte büyük ölçüde iş kaybına uğrayan Andersen firması açısından bir fayda sağlaması beklenmiyor. Adalet Bakanlığı, davanın yeniden görülebileceğini ifade etti.

2002 yılında Amerika'nın muhasebe devi Arthur Andersen yöneticilerinin müşterilerinden biri olan Enron firmasına ilişkin muhasebe denetimine ilişkin belgelerin imha edilmesi yönünde talimat vermesinin ardından şirket şahitleri yönlendirme suçundan hüküm giymişti. Ancak Amerikan temyiz mahkemesi, geçtiğimiz hafta şirketin bu konuda aldığı mahkumiyet kararının bozulmasına karar verdi. Ancak uzmanlar, iş dünyasının memnuniyetle karşıladığı kararın Andersen'i kurtarmayacak kadar geç kaldığını ifade ediyorlar.

Mahkeme, kararına gerekçe olarak şirketin mahkumiyetinin jürinin yanlış bilgilendirilmesini gösterdi. Andersen yetkililerinin çalışanlardan belgelerin imhasını isterken kanuna aykırı bir işlem yaptıklarını bildiklerine dair kanıt olmadığı bildiriliyor.

Muhasebe denetimlerini düzenleyen yeni Sarbane-Oxley Yasası, Andersen'in yargılandığı belge imhası konusuna yeni düzenlemeler getiriyor ve bu düzenlemeler, eski yasanın düzenlemelerinin yerini alıyor.

Tanıkların yönlendirilmesine ilişkin federal yasanın lafzı kişilerin birilerini kanıtları imha etme konusunda uygunsuz bir şekilde ikna etmesini suç olarak kabul ediyor. Ancak mahkeme kararı, kanunu farklı yorumlayarak belgelerin imhasının -hükümetten bilgi saklamak için olsa dahi- kendi başına bir suç sayılamayacağını vurguluyor.

Financial Times, 1 Haziran

İngiltere’de Citigroup’a Ceza Hazırlığı

İngiltere’nin Mali Hizmetler Yetkili Kurumu (FSA), Citigroup’un geçen Ağustos’ta gerçekleştirdiği tahvil alım satımına ilişkin olarak piyasa manipülasyonu yerine iç kontrol hatalarından dolayı şirkete ceza vermeyi düşünüyor.

2 Ağustos’ta gerçekleştirilen tahvil satışında 12.4 milyar euroluk tahvil satılıp otuz dakika sonra 3.77 milyar euroluk kısmı geri alınmak suretiyle tahminen 13.9 milyon euro kar sağlanmıştı. Alışveriş sonucunda araçlar büyük zarar etmişlerdi. Konu ile ilgili olarak FSA tarafından Citigroup’a verilecek cezanın iç kontrol hatalarının yoğunluğuna göre 10 milyon euro ile 50 milyon euro arasında olması bekleniyor. İngiltere Mali Hizmetler Yetkili Kurumu’nun şirketi piyasa manipülasyonundan ziyade –Şirket için daha tercihe şayan seçenek olan- iç kontrol konusundaki eksikliklerden dolayı cezalandırılacağı ifade ediliyor.

Citigroup sözcüsü, daha önceki ifadelerinde bankanın ihale alım satımından pişmanlık duyduğunu ve herhangi bir yasal düzenlemeyi ihlal etmediklerine inandığını kaydetmişti.

Konu, diğer Avrupa ülkelerinde de incelenmiş, Alman piyasa düzenleyicisi BaFin Citigroup’un altı çalışanın piyasa manipülasyonu yaptığına dair kanıt olduğuna inanırken Frankfurt savcılık makamı, davanın hiçbir yasal dayanağının olmadığına karar vermişti.

Banka, Şubat ayı başlarında diğer Avrupalı piyasa düzenleyicilerinin soruşturmalarının konuya ilişkin soruşturmalarının devam ediyor olması nedeniyle Avrupa ülkeleri devlet tahvilleri ticareti ile ilgilenen beş çalışanın görevden almıştı.

Financial Times,30 Mayıs-1 Haziran

YORUMLAR

Avrupa Anayasası Yaralandı Ama Ölmedi

Fransa’da yapılan AB anayasası referandumunda hayır oyunun çıkması tüm Avrupa’yı sarsıyor. Aslında bu Fransa’nın bir anlaşmaya ilk “hayır”ı değil. 1954 yılında Fransa Millet Meclisi Avrupa Savunma Topluluğunu kuran anlaşmayı da reddetmişti. Bir Avrupa anlaşmasının halkoylamasında reddedilmesinin de daha önce örnekleri yaşandı. 1992 yılında Danimarka vatandaşları Avrupa Birliği anlaşmasını reddederken 2001 yılında da İrlanda halkı Nice anlaşmasını reddetti. Ancak bu kez reddedilen, büyük umutlarla hazırlanan ve Birliğe siyasi boyut kazandırması beklenen Anayasa olunca yarattığı yankı da daha büyük oldu. Hayır oyunun Avrupa üzerinde yaratacağı etkiler üzerine Yale Üniversitesi Siyasal Bilimler profesörü David Cameron’un 31 Mayıs tarihli Financial Times gazetesinde yayınlanan yorum yazısının özeti aşağıda yer almaktadır:

Avrupa Birliğinin en büyük kurucu üyelerinden ve “süper devlet” Avrupa yaratma fikrini ortaya atan Fransa’nın hayır oyu kullanması Avrupa’yı sarsıyor. Hayır oyu, Fransa’nın siyasi yapısında da büyük değişiklikler yapacak. Fransa Başbakanı Jean-Pierre Raffarin’in koltuğundan olması beklenirken 2007 seçimlerinde Jacques Chirac’ın tekrar Devlet Başkanı seçilmesi ihtimali sifra yakın.

Hayır oyu anayasanın geleceğini riske sokarken Fransa’nın evet oyu çoğunluğunu sağlamak için nasıl tekrar referanduma gideceği merak konusu.

Anayasanın onay süreci 15 üye ülkede devam edecek. Hollanda, Lüksemburg, Danimarka, Polonya, İrlanda, Britanya ve muhtemelen Çek Cumhuriyeti gibi referanduma gidecek ülkeler Fransa'daki hayır oyuyla büyük oranda etkilenecek. Fransa'dan çıkan sonuç, anayasanın son bulmasından sorumlu olmamak için hayır oyu kullanmaktan çekinen ülkelerin işini kolaylaştırırken evet oylarının sayısını azaltabilir ve kararsız seçmenleri hayır oyuna yöneltebilir.

Birlik cephesinde ise halen bütçe sorunları, 2004 genişleme sürecinin etkileri, katılım müzakereleri ve AB üye devletlerinin ekonomik sıkıntıları ile mücadele etmekte olan Avrupa Konseyi, anayasa ile ilgili müzakerelere tekrar başlamak için hükümetler arası konferans düzenlemeye istekli olmayabilir. Bunun yerine Konsey, anlaşmada yer alan önemli kurumsal değişikliklerin üzerinde durabilir. Anayasada belirtilen koşul ve sorumluluklar kapsamında Konsey başkanlığını oluşturabilir. Birliğe Dışişleri bakanı seçebilir ve Komisyonun onayı ile bakanın Komisyon Başkan yardımcısı olarak görev yapmasını sağlayabilir. [Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği ile ilgili önemli kurumsal değişikliklerin çoğu anayasa olmadan da gerçekleşebilir.](#)

Konsey daha özel ve belirli amaçlar için daha az kapsamlı anlaşmalar ve Fransa referandumu sırasında tartışılan demokratik sorunlara, sosyal ve ekonomik konulara değinilecek zirveler düzenleyebilir. Bu esnada AB, şu anki anayasasına göre idare edilerek gelecekteki referandumların sonuçlarını bekleyecek.

Financial Times, 31 Mayıs, Syf:13

Fransa Referandumundan Ekonomik Reformlara

Fransa'nın AB anayasasını reddetmesi, Fransa ve Birlikte öfke ve korku ortamı yaratırken liderlik ve reform konularını da ön plana çıkarıyor. 31 Mayıs tarihli Financial Times gazetesinde yayınlanan ve aşağıda özetini verdiğimiz bu makale, Fransa referandumunu ekonomik reformlar açısından değerlendiriyor:

Fransa'da çıkan hayır oyu, kriz ve öfke ortamına yol açsa da AB'nin siyasetçi kesimini, seçmenlerin görüşlerine önem vermeye ve AB projesinin yönelmeye başladığı seçkincilik fikrinden uzaklaşmaya yöneltiyor.

Fransa'da sağcı kesim, milli hakimiyeti olası tehditlerden savunmak; solcu kesim ise sosyal devlet modelini korumak için AB anayasasına karşı çıktı. Fransız seçmenlerin çoğu, Çin ve Hindistan'ın artan rekabetine karşı mücadele etmektense kafalarını kuma gömmeyi tercih etti. Seçmenler, "eski" ve "yeni" Avrupa'ya siyasi ve ticari açıdan büyük yarar sağlayan AB'nin genişleme politikalarının yanı sıra daha verimli ve etkin AB sunan anayasal anlaşmayı da reddetti. Refah seviyesini artıran ve ekonomik gelişme sağlayan açık, rekabetçi küresel pazarlara karşı düşmanca tutum sergilendi.

AB Anayasası belki mükemmel değildi ancak Birliği ve üye ülkeleri sınır ötesi suçlar, sahte sığınma talepleri ve yasadışı göç gibi konularda daha güçlü kılacak düzenlemeler içeriyordu. Oysa bu konular "hayır" diyenler ve demeyi düşünenlerin zihnini meşgul eden konulardır.

AB nüfusunun yarısından fazlasını teşkil eden dokuz üye ülkenin onaylamasına rağmen anayasal anlaşmanın geleceği hala belirsiz. AB liderleri aksini karar verene kadar diğer üye devletlerin onaylama sürecini devam ettirmek için ahlaki ve yasal zorunlulukları bulunuyor.

Anayasal anlaşma ile ilgili kriz ortamı, AB'ye üye bir çok ülkenin liderlik krizlerinin bir parçasıdır. Almanya'da Gerhard Schröder, İtalya'da Silvio Berlusconi ve İngiltere'de Tony Blair miadı dolmuş liderlerdir. Jack Chirac'ın ise on yıllık yönetimiyle ilgili olumlu bir şeyler hatırlamak gerçekten çok zor. Chirac kaybedilen referandumun sonuçlarını kabul etmeli ve istifasını vermeli. Böyle başarısız ve güvenilmez bir liderin istifası Fransa'ya ve dolayısıyla AB'ye yeni bir başlangıç fırsatı sunacak, erken başkanlık seçimleri, Fransız halkına istedikleri lideri ve toplumu seçme şansı verecektir.

Almanya'da North Westphalia Eyaletinde Sosyal Demokratların hezimete uğraması ve Fransız referandum sonuçlarının Chirac'ı bozguna uğratmasının ardından ekonomik reformlar konusunda kararlı hükümetlerin göreve gelmesi durumunda Birlik içinde yaşanmakta olan tüm bu karışıklıklar faydasız kalmayacaktır.

Financial Times,31 Mayıs

Fransa'nın Kararı Avrupa'nın Abartıldığını Gösteriyor

Avrupa Birliği'nin kurucu ve lider ülkelerinden Fransa'da aylardır merakla beklenen referandum sonuçlandı ve halkın yüzde 55'i AB Anayasasına "hayır" oyu verdi. Bu aslında beklenen bir sonuçtu. Referandum öncesinde olduğu gibi sonrasında da konuya ilişkin birçok yorum yapıldı. Bu yorumlardan biri de 1999-2004 yılları arasında Avrupa Komisyonu üyeliği yapan, Avrupa'nın Sınırları (Limits of Europe) ve Brüksel Günlüğü (Brussels Diary) kitaplarının yazarı Fritz Bolkestein'in 31 Mayıs 2005 tarihli Financial Times gazetesinde yer alan makalesi. Aşağıda makalenin bir özeti yer almaktadır.

Artık anayasa anlaşması kalmadığına göre Avrupa Birliği'ne farklı bir bakış açısıyla yaklaşmak gerekiyor. Avrupa Birliği, birçok kişiyi hayal kırıklığına uğrattı. Bunun en önemli nedeni insanların Birlikten çok şey beklemelerine yol açılmasıdır. Avrupa Birliği, tüm sorunlara çözüm getiremez. Sokaktaki vatandaşın suç, uyuşturucu, hastane hizmetleri, eğitimin düzeyi gibi günlük hayata ilişkin kaygıları, Brüksel'in faaliyet ve yetki alanına girmemektedir ve girmemelidir de. Bu konulardaki kararlar, ulusal düzeyde alınmalıdır.

Ancak Ortak Tarım Politikası (OTP) ve bölgesel kalkınma fonları bu kurala uymamaktadır ancak uymalıdır. Bu alanlarda acilen reforma gidilmesi gerekmektedir. Bu konularda alınacak kararların Brüksel'den yürütülmesi sağlıklı olmadığı gibi Birlik bütçesinde de yük teşkil etmektedir.

Avrupa Birliği, ticaret ve rekabet politikası gibi konularda belirli görevleri yerine getirmek üzere karar alan bir devletler grubudur. Federal çerçeve Avrupa Parlamentosu, Avrupa Adalet Divanı ve 25 üyenin 12'si için Avrupa Merkez Bankasını içine almaktadır. AB hiçbir zaman federal bir hükümeti, federal bir ordusu ve uluslararası kimliği olan bir federasyon olmayacaktır. Bunun nedeni üye ülkelerin bunu istememesidir. Ne İngilizler, ne Almanlar ne de Fransızlar böyle bir yapıyı istemekteler. Üyeler istemediği halde federasyona doğru adım atılması, tepki olarak Birliğin dağılmasıyla sonuçlanabilir. Hatta şimdi buna şahit oluyor olabiliriz.

Avrupa Birliği'nin üye ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin önünü açmak, ortak sorunlara çözüm getirmek ve ölçek avantajı yaratmak gibi temel faaliyetlerine yoğunlaşmak durumundadır. Bu faaliyetler, üye ülkelerin daha iyi yapabilecekleri hiçbir şeyin Birlik tarafından üstlenilmemesi anlamına gelen yetki devri (subsidiarite) prensibine de uymalıdır. Ancak yetki devri prensibi pratikte gözardı edilmektedir. Birliğin dahil olmaması gereken binalarda enerji verimliliği, tüketicilerin aşırı borçlanması, ev kazaları, gıdalardaki yağ oranı ve kişilerin özel hayatlarına ilişkin konulara müdahale eden düzenleme teklifleri mevcuttur.

Avrupa Parlamentosu, Birliğin üye ülkelerde her konuya dahil olmasından yana iken Avrupa Komisyonu tipik bir bürokratik davranış örneği sergilemektedir. Çünkü daha fazla konuya dahil olunması daha fazla maaş anlamına gelmektedir. Bakanlar Konseyi üyeleri de kendi ülkelerinde yapamadıklarını Brüksel'de yapma çabası içindeler.

Birliğe üye ülkelerde seçmenlerin endişeleri ekonomik durum nedeniyle daha da yoğunlaşıyor. İtalya, Almanya ve Fransa'da ekonomi giderek daha da kötü hal alıyor. İtalya'da Merkez Bankasının yabancı bankaların sektöre dahil olmasının önüne engeller getirmesi ile birlikte giderek rekabet gücü kaybedilirken Almanya Başbakanı Schröder, Almanya'nın şirketlerinin yabancılardan korunması gerektiğine inanıyor.

Schröder'in önce olumlu karşılayıp daha sonra Fransa Devlet Başkanı Jacques Chirac ile birlikte eleştirdiği hizmetler için tek Pazar direktifi milyonlarca kişiye iş imkanı sunmayı hedefliyordu. Aslında direktifin getirdiği Avrupa genelinde hizmet satılabilmesi hakkı, Roma anlaşmasının sağladığı temel haklardan biriydi. Ancak bu hakkın uygulanması birçok bürokratik engelle karşılaştığından bu engelleri aşmak maksadıyla direktif hazırlandı.

Fransızlar direktife “sosyal damping” endişesiyle karşı çıkıyorlar. Ancak direktif çalışanları kapsamıyor. Yani bir Fransız şirketinde çalışan yabancılar, direktifin düzenlemesinin dışında kalıyorlar. Ayrıca diğer üye ülkelerde de tüm kurumlar ulusal yasalara ve toplu iş sözleşmelerine uygun davranmak durumundalar. Dolayısıyla halihazırda çalışmakta olanların bu direktif nedeniyle işsiz kalması sözkonusu değil. Geriye esnaf ve profesyoneller kalıyor ki bu kişilerin de en azından dil sorunu nedeniyle diğer Avrupa ülkelerinden Fransa'ya akın etmeleri sözkonusu olmadığına göre herhangi bir “sosyal damping”den söz etmek mümkün değildir.

Aslında Avrupa ülkeleri ekonomilerini birbirlerinden korumak yerine kapitalist devrimin asıl mirasçıları olan Asya ülkelerinden gelen tehditlere yönelmelidir. Bu tehditlere kurumlaşmayla, milliyetçilikle ya da korumacılıkla değil, piyasaları esnek kılmak suretiyle rekabet gücünü artırarak karşılık verilebilir.

Ancak görünen odur ki eski tip ekonomik düşünceye takılıp kalmış “eski Avrupa” buna müsaade etmeyecektir. Bu nedenle görev Avrupa Komisyonuna düşmektedir. Komisyon Başkanı José Manuel Barosso'nun kararlı davranarak en kısa zamanda üye ülkelere yol göstermesi gerekir.

Financial Times, 31 Mayıs

Blair ve Chirac Avrupa'nın Geleceği İçin Mücadeleye Giriyor

Avrupa Birliği anayasasının Fransa'da reddedilmesi üzerine ortamı yatıştırmaya çalışan Avrupalı liderlerin aksine İngiltere Başbakanı Tony Blair ve seçimden yenik çıkan Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac Avrupa'nın geleceği yönünde siyasi ve

kişisel mücadele içine giriyor. 16-17 Haziran tarihinde yapılacak Brüksel zirvesinden önce ortamı sakinleştirmek için hiçbir teşebbüste bulunmayan her iki lider de gerçek bir mücadele vermeye hazırlanıyor. Bu konu ile ilgili, 2 Haziran tarihli Financial Times gazetesinde yayınlanan George Parker'ın yorum yazısının özetini aşağıda veriyoruz:

Referandumdan yenik çıkan Chirac, Fransa halkının çıkarları için mücadele verecek ve ülkesinin sosyal devlet modelini koruyup “Anglo-Sakson devlet modelini” reddedecek. Ancak Chirac aynı zamanda Avrupalı diplomatlar tarafından “günah keçisi” ilan edilecek ve acımasızca eleştirilecek. Özellikle yıllardır tüm Avrupa Birliği zirvelerinde sürekli olarak aşağıladığı İngiltere Başbakanı Tony Blair'in Chirac'ın bu zayıf anından faydalanarak kendisine herkesten fazla yükselmesi bekleniyor. Blair ayrıca Chirac'a göre Fransız seçmenlerin anayasaya hayır demesine sebep olan liberal ekonomik reformları uygulamak için İngiltere'nin AB Dönem Başkanlığından yararlanacak. Fransa'nın “hayır”ında Birliğin ekonomik gidişatı önemli rol oynadı. Bu yüzden Blair'in aklından geçen liberal reformları uygulamaya koyması çok da kolay olmayacak. Ancak İngilizler, doğu Avrupa ülkelerinin yanı sıra Nordik ülkeleri (Danimarka, İsveç, Finlandiya), İtalya, Hollanda, Avusturya ve İrlanda'nın ekonomik reformlar konusunda kendilerini destekleyeceğine inanıyorlar. Devlet yardımlarının azaltılması ve AB hizmetler piyasasının açılması gibi reform alanlarında çalışmaya kararlı olan Avrupa Komisyonu'nun liberal Başkanı José Manuel Barosso, bu konularda Blair'i destekleyecek.

Ekonomist Jean Pisani-Ferry, İçişleri Bakanlığına yeni atanan Nicolas Sarkozy'nin Başbakan olması ihtimali dikkate alınırca yeni Fransız hükümetinin reformlara daha açık olacağını kaydediyor. Fransız iş dünyası da Chirac'ın kendini hem reform hem de statüko yanlısı olarak göstermesinden rahatsızlık duyuyor.

Chirac ve Blair arasındaki siyasi ve kişisel mücadele, ekonomik reform tartışmalarının yanı sıra diğer konulara da yansıyor. AB'nin Çin tekstil ithalatına koruyucu ticari önlemler uygulamasını, Chirac isterken Blair karşı çıkıyor. İngiltere'nin, hizmetlerin liberalleşmesi üzerine hazırlanan AB düzenlemesini tekrar canlandırmak istemesi tartışmalara yol açıyor.

Blair'in 3 Ekim tarihinde kararlaştırıldığı gibi Türkiye ile katılım müzakerelerini başlatıp başlatamayacağı merak ediliyor. Ankara'nın katılımını destekleyen birkaç Fransız politikacıdan biri olan Chirac hayır oyundan sonra fikrini değiştirebilir.

Blair ve Chirac arasında AB tarım sübvansiyon rejimi konusunda da tartışma yaşanıyor. Blair, bu rejimi eski ve korumacı ekonomik düşüncenin sembolü olarak değerlendiriyor.

Financial Times, 2 Haziran , Syf:2